

Charter

Betreffende de aanpak van de Nijmeegse wijk Hatert op basis van het Wijkactieplan 'Ongedeeld Hatert' 2008- 2011, vastgesteld op 18 september door B. en W. van Nijmegen en ondertekend door 35 partners.

Het college van burgemeesters en wethouders van de gemeente Nijmegen, handelend als bestuursorgaan van de gemeente Nijmegen, namens deze,

De wethouder van Wijken, Openbare ruimte, Spelen, Maatschappelijke opvang,

Hans van Hooft sr.

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie,

drs. Ella Vogelaar,

Mede namens

minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Mevrouw dr. G. ter Horst

staatssecretaris van Economische Zaken
Drs. F. Heemskerk

minister voor Jeugd en Gezin
mr. A. Rouvoet

minister van Justitie
Dr. E.M.H. Hirsch Ballin

minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Mevrouw G. Verburg

minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Dr. R.H.A. Plasterk

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw S.A.M. Dijkema

minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Mr. J.P.H. Donner

staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer A. Aboutaleb

minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Dr. A. Klink

staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Mevrouw dr. M. Bussemaker

handelend als bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden.

Preambule

In de afgelopen vijftien jaar is hard gewerkt om de aandachtswijken er weer bovenop te helpen. In de meeste van deze wijken is de kwaliteit van de woningvoorraad en de woonomgeving er zichtbaar op vooruitgegaan. De sociaal-economische positie van de bewoners is veel minder vooruitgegaan of zelfs achteruitgegaan. Ondanks alle maatregelen op fysiek en sociaal gebied zijn de huishoudens aan de onderkant van de maatschappelijke ladder niet in staat geweest hierop te stijgen.

Complexe maatschappelijke problemen als schooluitval, een eenzijdige woonvoorraad en een verloederde leefomgeving met weinig mogelijkheden om sociale contacten te leggen, hoge (jeugd)werkloosheid, een gebrekkige inburgering van nieuwkomers en achterblijvende emancipatie en participatie van vooral niet-westerse vrouwen, weinig werkgelegenheid in de buurt, ontoereikende jeugdzorg, gezondheidsachterstanden, criminaliteit en gevoelens van onveiligheid, komen in sommige wijken veelvuldig en naast elkaar voor. Juist deze veelheid aan problemen veroorzaakt de hardnekkigheid van de problematiek in deze wijken. Alleen een langdurige, samenhangende inzet van preventieve, curatieve en repressieve maatregelen kan het verschil gaan maken.

Daarom zijn er 40 wijken aangewezen waar steden en rijk samen de komende 10 jaar aan de slag gaan. Steden en rijk willen deze 40 wijken weer tot vitale, woon-, werk-, leer-, en leefomgevingen maken, waar het prettig wonen is en mensen betrokken zijn bij de samenleving. Wij, stad en rijk, zetten in op een strategie die als doel heeft om de komende 10 jaar de kloof tussen kansarmen en kansrijken te verkleinen en waarmee de opeenstapeling van problemen bij kansarme huishoudens en in de wijken waar zij leven effectief wordt aangepakt. De afgelopen periode zijn door de steden met alle lokale partijen 40 wijkactieplannen opgesteld. De in het navolgende charter vastgelegde afspraken zijn gebaseerd op het wijkactieplan en vormen een aanvulling op de bestaande afspraken/overeenkomsten zoals bijvoorbeeld geformuleerd in GSB en ISV. De afspraken tussen steden en rijk voor de 40 wijken sluiten aan bij de afspraken die tussen het rijk en de VNG zijn gemaakt in het kader van het Bestuursakkoord van 4 juni 2007.

Met deze verklaring spreken wij, stad en rijk, ons uit om als bondgenoten in de 40 wijken er alles aan te zullen doen om de hierna geformuleerde ambities voor de wijk(en) te realiseren. Dat betekent dat we met louter "kan niet" geen genoegen zullen nemen.

We verbinden ons om de afgesproken gezamenlijke maatschappelijke ambities te bereiken. Deze ambities zijn robuust en zullen daarom slechts in uitzonderlijke situaties worden aangepast. We spreken elkaar daarom aan op het inzetten van een effectief instrumentarium en blijven daarover met elkaar in gesprek. Als een instrument niet effectief genoeg blijkt, zoeken we naar andere, meer effectieve instrumenten. De weg waar langs is dus minder onwrikbaar dan de ambities.

Ambities en resultaten¹

We constateren:

- dat, ondanks alle inspanningen, de sociaal economische positie van veel bewoners van de wijk Hatert de afgelopen jaren onvoldoende vooruit is gegaan;
- dat er vaak sprake is van een cumulatie van complexe sociale en maatschappelijke problematiek en dat alleen met een goed afgestemde, langdurige en gezamenlijke inzet, van preventieve, curatieve en repressieve maatregelen, positieve effecten bereikt kunnen worden;
- dat de kloof tussen kansarmen en kansrijken en de achterblijvende ontwikkeling van Hatert ten opzichte van de stad als geheel, kan worden verkleind met een gecoördineerde, langdurige veranderstrategie, gericht op het effectief aanpakken van problemen en het stapsgewijs realiseren van maatschappelijke effecten.

De centrale gezamenlijke ambitie is om van de wijk Hatert in een tijdsbestek van ongeveer 10 jaar een (stedelijk gezien) gemiddelde prachtwijk te maken.

We doen dat door - naast de reeds geprogrammeerde en reguliere inzet van gemeente, woningcorporaties en andere betrokken instellingen - aanvullende maatschappelijke doelen te bepalen en hiervoor middelen in te zetten, langs de volgende sporen:

- **Jong Hatert**, *wie de jeugd heeft, heeft de toekomst*
- **Hatert thuis**, *een goede thuishaven is een basis voor geluk*
- **Hatert werkt**, *iedereen telt*
- **Hatert ontmoet**
- *dwarsspoor integratie*
- *dwarsspoor veiligheid*

¹ Deze afspraken zijn gebaseerd op het Wijkactieplan 'Ongedeeld Hatert'.

1. Jong Hatert: wie de jeugd heeft, heeft de toekomst

a. Gezamenlijke ambitie

Met 'Jong Hatert' richten we ons op alle kinderen en jongeren 0-23 jaar en hun ouders of verzorgers, om de ontwikkelingskansen van jong Hatert te verbeteren. Voor alle Hatertse jeugdigen van 0-23 jaar die dat nodig hebben is er extra hulp en ondersteuning bij hun opvoeding, hun ontspanning en hun schoolloopbaan. Goede signalering en toeleiding naar de juiste hulp en ondersteuning is geregeld. Daarnaast heeft het kabinet de ambitie om het aantal brede scholen met aantrekkelijke dagarrangementen inclusief sport en cultuur, uit te breiden waarbij gestreefd wordt naar een dekkend aanbod in de 40 krachtwijken. Het streven is om alle kinderen die dat nodig hebben in 2011 VVE aan te bieden.

We beogen daarmee de volgende prestaties/effecten in 2011 en we gaan er vanuit dat we dit niveau in de volgende periode (2012 t/m 2017) kunnen handhaven:

- Voor alle Hatertse jeugdigen van 0-23 jaar die dat nodig hebben is er extra hulp en ondersteuning bij hun opvoeding, hun ontspanning en hun schoolloopbaan. Goede signalering en toeleiding naar de juiste hulp en ondersteuning is geregeld.
- Alle Hatertse kinderen van 0-4 jaar zijn 'in beeld' omdat ze het consultatiebureau bezoeken.
- Alle ouders in Hatert van jeugdigen in de leeftijd 0-18 jaar kunnen met hun opvoedingsvragen terecht in de wijk en er is voor hen voldoende opvoedingsondersteuning en lichte hulp beschikbaar.
- Alle Hatertse kinderen, van 2-4 jaar gaan naar een vorm van kinderopvang en krijgen een aanbod voor taal- en ontwikkelingsstimulering indien nodig. Alle Hatertse kinderen van 4-12 jaar gaan op termijn in Hatert naar school. We versterken de openwijkscholen. We besteden aandacht aan cultuur, sport en bewegen.
- Voor alle Hatertse kinderen van 4-23 jaar is er buiten schooltijd in Hatert iets te doen.
- Jeugdigen worden intensief aan de hand genomen en begeleid om ze van de straat te krijgen: richting thuis, school, activiteiten of werk.
- Taalachterstand bij ouders moet - waar nodig - worden bestreden.

b. Inzet stad

- De gemeente gaat een Centrum voor Jeugd en Gezin oprichten dat gereed is in 2011.
- Nijmegen breidt het aantal uren consultatiebureau uit voor extra huisbezoeken bij gezinnen die niet bij het consultatiebureau komen en voeren het 2,5 jarig consult in.
- Ook wordt het aanbod opvoedingsondersteuning en lichte hulp, de VVE, naschoolse aanbod voor 12+ jongeren en de groepsaanpak via ambulante jongerenwerk geïntensiveerd. Nijmegen streeft naar doorontwikkeling van de open wijkschool.
- De gemeente gaat in overleg met schoolbesturen een set van maatregelen implementeren om segregatie in het basisonderwijs tegen te gaan in de periode 2008-2012. De gemeente neemt deel aan de pilot "voorkomen van segregatie in het onderwijs". Rijk en gemeente overleggen met elkaar over de invulling hiervan.
- Nijmegen streeft naar doorontwikkeling van de open wijkschool en breidt het aanbod aan o.a. cultuur en sport uit.

- De gemeente implementeert netwerken veiligheid in 2008-2009 voor de aanpak van overlast van jeugdigen in de wijk i.s.m. het dwarsspoor veiligheid op basis van bestaande veiligheidsstructuur en i.s.m. zorg op en rond scholen.

c. Inzet rijk

- De Minister voor Jeugd en Gezin stelt extra middelen beschikbaar voor de vorming van Centra voor Jeugd en Gezin (brief van 15 november 2007 (DGWWI/W2007103016) en brief van 1 februari 2008 (DGWWI/W2008002440). Dit geld is nadrukkelijk bedoeld om het aanbod van licht pedagogische hulp te versterken.
- De Minister voor Jeugd en Gezin ondersteunt verder alle gemeenten bij de vorming van CJG's door een uitgebreid ondersteuningstraject dat samen met de VNG wordt vormgegeven. Dit ondersteuningstraject zal bestaan uit een website, concrete handreikingen voor gemeenten op inhoudelijke thema's, het verspreiden van goede voorbeelden en (thematische) bijeenkomsten.
- Krachtwijken kunnen met voorrang aanspraak maken op de regeling van ondersteunend personeel (conciërges) van OCW.
- Het ministerie van OCW zal gedurende drie jaar 50.000 euro bijdragen in de kosten van de pilot segregatie in het onderwijs.

2. Hatert thuis: een goede thuishaven is een basis voor geluk

a. Gezamenlijke ambitie

Met 'Hatert thuis' richten we ons op alle huishoudens met meer meervoudige problemen. Er is een duurzame methode om de problemen "achter de voordeur" effectief het hoofd te bieden, in de vorm van een doorzettingsmacht van diverse instellingen onder regie van één meldpunt. De strategie daarbij is de inzet van een combinatie van zoet, zorg en zuur. Gemeente en betrokken instellingen wachten niet af, stappen samen op de problemen af, zijn gericht op actie.

We beogen daarmee de volgende prestaties/effekten:

Het beoogde effect in 2017 is dat de groep wijkbewoners die meervoudige problemen ervaart is afgenomen tot op het Nijmeegs gemiddelde en niet meer toeneemt. In 2011 is de structuur en de aanpak zo ingericht dat de eerste resultaten op weg naar het uiteindelijke resultaat al toonbaar zijn. Dat betekent concreet: er is een overzicht van de multi-probleemhuishoudens in de wijk, er zijn voor deze gezinnen plannen van aanpak opgesteld, de casemanager van het wijkteam en de gezinscoach zijn actief aan het werk en bij de eerste huishoudens is met succes geïntervenieerd.

b. Inzet stad

De gemeente gaat als regisseur samen met de betrokken organisaties de volgende prestaties leveren. Daartoe organiseert de gemeente één laagdrempelig "wijkteam (multi)-probleemhuishoudens". Dit team brengt alle signalen van ernstige problematiek in beeld in afstemming met de bestaande overlegstructuren en streeft er naar voor jaarlijks 25 "zware" en 100 "lichte" huishoudens via een behandelplan een substantiële verlichting van de problematiek te realiseren. De aanpak multi-probleemhuishoudens is in feite 'sluitstuk' of eindstation van het CvJ&G. Afstemming is geregeld, evenals de aansluiting bij het veiligheidshuis.

c. Inzet rijk

De gemeente doet graag mee aan experimenten van het Rijk die de slagkracht achter de voordeur vergroten. Het gaat daarbij om zowel 'signalering in de frontlijn' als om 'krachtige gezinscoaches in relatie tot de veelheid aan hulpverleners'.

3. Hatert werkt: iedereen telt!

a. Gezamenlijke ambitie

Met 'Hatert werkt, iedereen telt' richten we ons op alle (potentiële) uitkeringsgerechtigden en huishoudens met een laag inkomen. Middels een onorthodox "Actiecentrum Hatert naar werk" willen we samen met anderen de relatief hoge werkloosheid^{*1)} en de etnische segregatie in de wijk te lijf gaan. Via het bevorderen van arbeidsparticipatie, schuldhulpverlening en het terugdringen van het niet-gebruik van financiële voorzieningen willen we de armoede tegengaan.

We beogen daarmee de volgende prestaties/effecten:

- In 2011 is de groei van de kloof Hatert t.o.v. de rest van Nijmegen, gestopt en is ontwikkeling richting het Nijmeegs gemiddelde zichtbaar. In 2017 is Hatert op het vlak van werkloosheidscijfers^{*1)} een wijk op of rond het stedelijk gemiddelde.
- Zoveel mogelijk huishoudens in Hatert met een laag inkomen, die recht hebben op inkomensondersteunende voorzieningen, maken daar in 2011 gebruik van.

b. Inzet stad

- Om deze ambitie waar te maken coördineert de gemeente de inrichting en exploitatie van een Actiecentrum Hatert naar werk. Het gaat hier om een breed werkend en breed gedragen Actiecentrum Hatert naar werk dat zich richt op het direct aan (ander) werk helpen van werkzoekende inwoners uit Hatert en op activering en participatiebevordering.
- De gemeente stelt een deelprogramma Bevordering zelfstandig ondernemerschap op en zal zo mogelijk gebruik maken van de aanstaande regeling microfinanciering.
- De gemeente introduceert, samen met anderen, nieuwe vormen van (interculturele) schuldhulpverlening.
- Met het oog op de totstandkoming van een Participatiefonds stemt de gemeente Nijmegen in met medewerking aan het landelijk voorbereidingstraject en deelname van de drie beleidsterreinen, inburgering, reïntegratie en educatie. Daarnaast draagt de gemeente zorg voor een competente, stedelijke projectleider die verantwoordelijk is voor het stedelijk voorbereidingstraject. Gedurende het voorbereidingstraject levert de gemeente nader in onderling overleg vast te stellen producten en instrumenten, die tezamen met de opgedane kennis beschikbaar wordt gesteld voor verspreiding naar andere gemeenten.

c. Inzet rijk

- Participatiebudget: SZW, OCW en WWI streven naar de totstandkoming van een Participatiebudget, waarin met ingang van 1 januari 2009 middelen voor volwasseneneducatie, inburgering en reïntegratie worden gebundeld. Vooruitlopend hierop neemt de gemeente Nijmegen in 2008 deel aan het project voorbereidingstrajecten participatiefonds. De voorbereidingstrajecten zijn er op gericht om gemeenten beleidsmatig en organisatorisch voor te bereiden op de komst van het participatiefonds, zodat zij, zodra dit fonds feitelijk tot stand is gebracht, van start kunnen met een gerichte inzet hiervan voor het bevorderen van duurzame participatie. SZW, OCW en WWI zorgen voor begeleiding en ondersteuning bij de vormgeving van het proces. Daarnaast is er een financiële tegemoetkoming van 225.000 euro beschikbaar van WWI, onder meer voor de inzet van een projectleider en het betrekken van medewerkers uit de betrokken beleidsterreinen.

- **Armoedebestrijding en schuldhulpverlening:** gemeenten krijgen meer ruimte voor gericht armoedebeleid. Een extra bedrag voor armoedebestrijding en schuldhulpverlening is via het gemeentefonds ingezet. Daarnaast komen er extra middelen beschikbaar gericht op het bestrijden van armoede bij kinderen. Gemeenten krijgen meer mogelijkheden om mensen die al langer in de bijstand zitten en geen perspectief hebben op een baan te ondersteunen. Ook komen er meer mogelijkheden voor het geven van bijzondere bijstand voor kosten voor schoolgaande kinderen (o.a. computers, vervoerskaarten, sportvereniging) en schuldhulpverlening aan mensen met problematische schulden. Het kabinet zal in de uitwerking hiervan innovaties op het terrein van gericht armoedebeleid en innovaties op het terrein van schuldhulpverlening ondersteunen. Het kabinet staat open voor overleg met gemeenten op het terrein van armoede en schuldhulpverlening.
- **Microfinanciering:** EZ zal via het Programma Microfinanciering, dat zich richt op ondersteuning van kleine (startende) ondernemers, diensten aanbieden aan lokale initiatieven, die maatwerk bieden aan (startende) ondernemers. Tevens zal EZ een coachingsnetwerk opzetten en een landelijke garantieregeling introduceren. Steden kunnen in 2008 deelnemen aan projecten (pilots) in dit programma.

Not: *1) Het percentage NWW-ers (niet-werkende-werkzoekenden) en WWB-ers van de beroepsbevolking in Hatert ligt op 1 januari 2008 met respectievelijk 11,4% en 10,8% fors boven het Nijmeegs gemiddelde van 6,9% en 5,3%. De actuele kloof tussen Hatert en rest van Nijmegen groeit.

4. Hatert ontmoet

a. Gezamenlijke ambitie

Met 'Hatert ontmoet' richten we ons op alle wijkbewoners. Voor wijkbewoners willen we meer ruimte en kansen scheppen voor bewonersparticipatie, een actief burgerschap, contact tussen verschillende groepen in de wijk. We scheppen voorwaarden die nodig zijn voor een goed sociaal klimaat in de wijk, waardoor ook wordt bereikt dat de betrokkenheid tussen kwetsbare groepen en niet kwetsbare groepen wordt vergroot. Als gevolg van diverse inbreidingsprojecten in de wijk is het belang van het resterende groen toegenomen. Aan de West- en Zuidkant van de wijk zal de daar aanwezige groenzone in overleg met bewoners worden getransformeerd tot een Randpark voor Hatert waar jong en oud elkaar kunnen ontmoeten.

We beogen daarmee de volgende prestaties/effecten in 2011 en we gaan er vanuit dat we dit niveau in de volgende periode (2012 t/m 2017) kunnen handhaven:

Beoogd effect is dat bewoners meedoen en zich mede verantwoordelijk voelen voor hun wijk inclusief het beoogde Randpark Hatert. Samen met de afdeling Onderzoek en Statistiek gaat Nijmegen werken aan een monitor om te meten hoe het verantwoordelijkheidsgevoel van de bewoners zich ontwikkelt. De opzet van deze monitor kan aansluiten bij de stads- en wijkmonitor die Nijmegen nu al gebruikt. In deze monitor worden ook belevingswaarden als veiligheid, welbevinden en verantwoordelijkheid gemeten. Zodra bekend is hoe Nijmegen dit gaat operationaliseren worden ambities concreet uitgewisseld. Naar verwachting voor 1 januari 2009.

b. Inzet stad

De aanpak kenmerkt zich door uitbreiding van het aanbod van fysieke voorzieningen, activiteiten en bewonersondersteuning. Dat wordt onder meer duidelijk in de verbouwing en uitbreiding van het wijkcentrum, verplaatsing van voetbalvelden naar een plek zo dicht mogelijk tegen de wijk aan, het realiseren van een Randpark Hatert en het bevorderen en financieel ondersteunen van bewonersinitiatieven.

c. Inzet rijk

- De DLG (Dienst Landelijk Gebied) kan een stad helpen bij het ontwerpen van gebiedsplannen, maar ook bij het begeleiden van processen.
- Ondersteuning bij specifieke onderzoeksvragen (denk bijv. aan het effect van groen op luchtkwaliteit/fijn stof).
- Kennisuitwisseling/uitwisseling van best practices via het Kennisnetwerk Groen en de stad.
- Een financiële bijdrage uit het impulsprogramma Groen en de stad (dit bedraagt maximaal 1 miljoen per jaar voor de krachtwijken). In de eerste helft van 2008 worden de criteria uitgewerkt en wordt er een verdeling gemaakt over die krachtwijken die ambities laten zien op het gebied van groen.
- Leerlingen uit het (groene) onderwijs kunnen bijdragen aan onderhoud en inrichting van het groen in en rond de stad in het kader van een maatschappelijke stage, al dan niet met begeleiding vanuit een instelling van het groene onderwijs.

5. Dwarsspoor integratie

a. Gezamenlijke ambitie

Integratie houdt in dat burgers die van elders afkomstig zijn volwaardig meetellen en meedoen. Daarvoor is van belang dat men de Nederlandse taal beheerst, werk heeft of anderszins sociaal actief is en meedoet met het maatschappelijk leven.

We beogen daarmee de volgende prestaties/effecten in 2011 en we gaan er vanuit dat we dit niveau in de volgende periode (2012 t/m 2017) kunnen handhaven:

- Alle allochtone gezinnen, die opvoedingsondersteuning of hulp als multi-proleem-gezin nodig hebben, worden vanaf 2010 adequaat geholpen.
- Begin 2010 zitten alle inburgeraars die hiertoe wettelijk verplicht zijn en/of in de wwv zitten op een inburgeringstraject.
- In 2011 is van alle in de wijk aangeboden inburgeringstrajecten 80% dual.
- In 2011 is qua ontwikkeling en op basis van thans beschikbare informatie en verhoudingsgetallen, een afname van etnische segregatie (op de arbeidsmarkt) zichtbaar en is de methodiek van interculturele schuldhulpverlening met succes geïntroduceerd.

b. Inzet stad

De gemeente zorgt ervoor dat op de sporen "Jong", "Thuis" en "Ontmoet" alle allochtonen in principe bereikt worden. Binnen het spoor 'Hatert werkt' worden allochtonen minimaal evenredig (in verhouding met het aantal autochtonen) in traject genomen en naar werk bemiddeld. Alle inburgeraars wordt een passend traject aangeboden. We starten met een pilot om allochtone vrouwen na hun inburgeringstraject te begeleiden naar (vervolg) activering of gesubsidieerd werk of (vrijwilligers) werk.

c. Inzet rijk

- SZW, OCW en WWI streven naar de totstandkoming van een Participatiebudget, waarin met ingang van 1 januari 2009 middelen voor volwasseneneducatie, inburgering en reïntegratie worden gebundeld.
- Nijmegen kan een beroep doen op procesmanagement van WWI bij de uitvoering van het Deltaplan Inburgering.
- Via de landelijke stimuleringsregeling "*Ruimte voor contact*" kunnen lokale instellingen een beroep doen op financiële ondersteuning voor projecten gericht op duurzame interetnische ontmoeting. (<http://www.ruimtevoorcontact.nl/>)
- Op Forum kan een beroep gedaan worden voor advies en begeleiding in het integratieproces. (<http://www.forum.nl/>)

6. Dwarsspoor veiligheid

a. Gezamenlijke ambitie

Met het dwarsspoor veiligheid richten we ons op alle wijkbewoners en willen een bijdrage leveren aan het verder terugdringen van criminaliteit en overlast.

We beogen de volgende prestaties/effecten in 2011 en gaan er vanuit dat we dit niveau in de volgende periode (2012 t/m 2017) minimaal kunnen handhaven:

- Het streven is om Overlast (kengetal 2.5) en verloedering (kengetal 5.2) in 2011 op of rond het Nijmeegse gemiddelde te brengen. Ter vergelijking Nijmeegse gemiddelden (eind 2007) zijn respectievelijk 2.1 (overlast) en 3.7 (verloedering);
- Voor de onderdelen vermogensdelicten (3.8), dreiging (1.1) en onveiligheidsgevoel (21%) is de inzet minimaal handhaven van de recent bereikte positieve cijfermatige ontwikkeling voor Hatert tot op of rond het Nijmeegse gemiddelde en het zomogelijk verder verbeteren van de cijfers. Ter vergelijking Nijmeegse gemiddelden (eind 2007) zijn respectievelijk 4 (vermogensdelicten), 1 (dreiging), 22% (onveiligheidsgevoelens).

b. Inzet stad

- Tussen bewoners en de andere veiligheids-stakeholders is (onder regie van gemeente) reeds een effectieve overlegstructuur opgezet (wijkveiligheidsplatform). Deze blijft centraal staan in onze aanpak. Alle hotspots en hotitems worden continue in kaart gebracht en er worden passende maatregelen genomen.
- Het college heeft kennis genomen van de bewonerswens om de capaciteit van de wijkagent in Hatert te vergroten en heeft uitgesproken bij het regionaal College te bepleiten dat er inderdaad een extra wijkagent aan Hatert wordt toegevoegd.
- Ten behoeve van de aanpak van probleemgezinnen/huishoudens is een overleg opgezet tussen woonconsulenten van de corporaties, netwerker van politie en gemeente. De output van dit overleg zal input worden van het binnen Hatert Thuis op te zetten Wijkteam. Vanuit dat netwerk zullen alle betrokken panden bezocht worden door een gezinscoach waarbij passende maatregelen worden genomen (zie Hatert Thuis).
- De door de bewoners aangedragen fysieke tekortkomingen in het kader van veiligheid in de wijk zullen waar mogelijk worden aangepakt (herinrichting openbare ruimte, verlichting achterpaden, snoei overmatig groen, verkeersproblemen, etc).
- Nijmegen voert een intensieve aanpak terugdringen fietsendiefstal (zadelpen, inzet lokfietsen, etc) die voor de hele stad en dus ook voor Hatert van toepassing is.

c. Inzet rijk

De ministers van BZK en Justitie ondersteunen de gemeenten met de volgende beleidsmaatregelen uit het project Veiligheid begint bij Voorkomen.

- Wijkagenten: Het rijk stelt 500 extra wijkagenten beschikbaar. De verdeling van de extra wijkagenten over de regio's gaat volgens het reguliere budgetverdeelsysteem in de vorm van een bijzondere bijdrage. De uitbreiding van wijkagenten zal, conform de landelijke prioriteiten van de politie, het eerst plaatsvinden in de wijken met de grootste problemen. Het is aan het regionaal college, op voordracht van de regionale driehoek, om te bepalen

welke wijken dat in de regio zijn. Met de korpsen is afgesproken dat hierbij specifieke aandacht wordt besteed aan de 40 WWI-wijken. Het korps Gelderland Zuid krijgt in de periode 2007 – 2011 12 extra wijkagenten.

- Het rijk versterkt de regierol van de gemeente in de lokale jeugdketen en zet de voorbereiding van de hiervoor benodigde wetgeving zo spoedig mogelijk in gang.
- Het rijk brengt het actieplan Overlast en Verloedering ten uitvoer. Hierin heeft het Rijk een duidelijke ambitie om het bestuur doorzettingsmacht te verschaffen in die individuele gevallen waar de samenwerkende instanties niet slagen tot een gezamenlijk hulptraject, waardoor een doorzettingsmacht richting instellingen nodig is. Ook gedwongen uithuisplaatsing van gezinnen die ernstige overlast veroorzaken wordt in dit kader uitgewerkt. De mogelijkheden om een gezin te dwingen hulpverlening te accepteren worden nader onderzocht. Een interventiebevoegdheid voor de burgemeester geniet bij genoemde nieuwe instrumenten de voorkeur.
- Het rijk heeft het wetsvoorstel maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast in de eerste helft van 2008 ingediend bij de Tweede Kamer.
- Het rijk streeft ernaar dat de wet bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte op 1 januari 2009 in werking treedt.
- Onveiligheidsgevoelens: In opdracht van het Ministerie van BZK zal naar voorbeeld van de Fear of Crime toolkit van de Britse Home Office een toolkit onveiligheidsgevoelens ontwikkeld worden door het CCV. Deze (digitale) toolkit omvat de tot nu toe opgebouwde kennis over onveiligheidsgevoelens en geeft gemeenten en andere veiligheidspartners op lokaal niveau directe handvatten om hun problemen te analyseren en ze vervolgens effectief aan te pakken.
- Het rijk voert vanaf 2008 samen met gemeenten en andere partners het Plan Van Aanpak Fietsendiefstal uit.

7. Bewonersparticipatie

a. Gezamenlijke ambitie

Het kabinet streeft er naar dat bewoners nadrukkelijk betrokken zijn bij de probleemanalyse en bij het opstellen en uitvoeren van het wijkactieplan. Nijmegen heeft de bewoners betrokken bij de probleemanalyse en bij de opstelling van het wijkactieplan. De bewonersgroepen hebben het wijkactieplan meeondertekend. De bewonersgroepen blijven tijdens de looptijd van dit charter de gesprekspartner van gemeente en wooncorporatie voor de uitvoering van het wijkactieplan.

b. Inzet stad

Gemeente en wooncorporatie voeren regelmatig overleg met de bewoner over de uitvoering van het wijkactieplan. Het jaarlijkse verslag over de voortgang wordt met de bewonersgroepen besproken.

In het kader van de wijkaanpak beschikken de bewoners van Hatert over een structureel wijkbudget voor bewonersinitiatieven, dat naar eigen inzicht kan worden besteed.

c. Inzet rijk

Het kabinet heeft in het Actieplan Krachtwijken aangegeven dat burgers nadrukkelijk betrokken moeten zijn bij het opstellen en uitvoeren van de wijkactieplannen. Bewonersbetrokkenheid is cruciaal voor het slagen van de wijkaanpak. WWI stelt in 2008 20 miljoen voor burgerinitiatieven ter beschikking. Hiervan krijgt de gemeente Nijmegen in 2008 € 90.000.

8. Experimenten

Inzet rijk

Om op bepaalde terreinen doorbraken te forceren, wil het rijk experimenteerruimte creëren voor gemeenten om innovatieve en onorthodoxe aanpakken mogelijk te maken. Het rijk wil samen met de gemeenten die hun interesse kenbaar hebben gemaakt aan de slag op de volgende onderwerpen:

1. samenhang en integraliteit
2. bewoners
3. slagkracht in de wijk
4. slagkracht achter de voordeur
5. opheffen bureaucratische structuren

In 2008 zal het rijk in samenspraak met de gemeenten die zich voor een bepaald onderwerp hebben opgegeven invulling gaan geven aan deze experimenten.

Inzet stad

De gemeente doet graag mee aan experimenten die de slagkracht achter de voordeur vergroten. Het gaat daarbij om zowel 'signalering in de frontlijn' als om 'krachtige gezinscoaches in relatie tot de veelheid aan hulpverleners'.

Nijmegen wil ook meedoen aan experimenten die de samenhang en integraliteit bevorderen tussen werkloosheidsbestrijding, armoedebestrijding en schuldhulpverlening.

9. Kennis

Ambitie rijk

Een vraaggericht kennisaanbod vanuit verscheidene kenniscentra die het terrein van de wijkaanpak bestrijken, waardoor steden op adequate wijze worden ondersteund bij de uitvoering van hun wijkactieplannen, inclusief experimenten, en er een optimale kennisontwikkeling en -uitwisseling plaatsvindt binnen en tussen de steden en waar nodig de wijken onderling.

Inzet rijk

- WWI heeft een consortium van kenniscentra tot stand gebracht dat zijn aanbod onderling afstemt en waar nodig aanpast en uitbreidt ten behoeve van de kennisbehoefte onder de 40 wijken/18 gemeenten.
- WWI heeft één digitaal loket '40 wijkenaanpak' tot stand gebracht, waar gemeenten via een portal de diverse kenniscentra kunnen raadplagen en benaderen; waar een gemeenschappelijke agenda van symposia, workshops en opleidingen wordt aangeboden; waar good practices staan beschreven.
- WWI heeft een gezamenlijke helpdesk gerealiseerd, waar gemeenten hun vragen m.b.t. de wijkenaanpak kunnen stellen en binnen korte tijd antwoord of toelichting krijgen.
- WWI zorgt voor een vraaggericht aanbod van opgedane kennis en onderzoek m.b.t. thema's die binnen de wijkactieplannen beschreven staan en waar aanvullende kennis en kennisdeling noodzakelijk zijn. Dit kan o.a. in de vorm van kleine bijeenkomsten, cursussen en excursies.

10. Landelijke Alliantie

Ambitie rijk en partners

Veel partijen uit het maatschappelijk middenveld en het bedrijfsleven willen een bijdrage leveren aan het aanpakken van de wijkproblematiek. Op landelijk niveau wordt met deze organisaties een landelijke alliantie gevormd die ondersteuning biedt aan de lokale coalities in de wijken. WWI faciliteert deze landelijke alliantie.

Inzet rijk

- Ondersteuning en faciliteren van de landelijke alliantie. Met de partners worden afspraken gemaakt over concrete inzet in de 40 wijken (kennis, investeringen of (pilot)activiteiten). Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de logistiek, infrastructuur en achterban van deze partijen. WWI is een makelaar tussen gemeente en de partners.
- Twee keer per jaar wordt een landelijk evenement georganiseerd voor alle betrokken partijen. Doel is kennisuitwisseling en een podium bieden aan alle betrokkenen.
- Samen met de brede alliantie sport wil WWI ondersteuning bieden aan lokale initiatieven gericht op het bevorderen van sport en bewegen. Daarmee willen we ook een verbinding leggen naar bedrijven die vanuit maatschappelijk verantwoord ondernemen initiatieven in de wijken ondersteunen of voornemens zijn dit te doen. WWI zal hiertoe goede voorbeelden uitdragen en stimuleren.
- Het rijk maakt afspraken met de partners van de landelijke alliantie over het aanbod dat de partners doen aan gemeenten voor concrete inzet in de 40 wijken (kennis, investeringen of (pilot)activiteiten).
- Het rijk is een makelaar tussen gemeente en de partners en zal met iedere gemeente apart in overleg treden om te beziern welke afspraken met welke partijen kunnen worden gemaakt.

11. Financiering

Voor de verwezenlijking van de doelstellingen in de wijkactieplannen staan drie extra geldstromen ter beschikking:

1. Een additionele inzet vanuit de corporatiesector

Het rijk heeft met Aedes vereniging van woningcorporaties afspraken gemaakt over een additionele bijdrage van de woningcorporaties in de 40 wijken. De indicatieve verdeling van deze additionele bijdrage over de 40 wijken en de verdelingsmethodiek is beschreven bij brief van 3 oktober 2007 (WWIW2007092376). Voor Nijmegen betekent dit over 10 jaar in totaal 31 miljoen euro (3,1 miljoen euro op jaarbasis).

2. Delen van extra rijksmiddelen t.b.v. gemeenten en lokale/regionale organisaties.

Het gaat hier om intensiveringen in de rijksbegroting, die een relatie hebben met de wijkenaanpak. Deze extra middelen komen ter beschikking aan alle gemeenten in Nederland alsmede aan lokale organisaties (bijv. scholen) en regionale organisaties (bijv. politiekorpsen, bureaus jeugdzorg). Uitgangspunt van de afspraken is dat gemeenten met de 40 wijken de door hen te ontvangen extra middelen prioriteren voor de wijken met de grootste knelpunten, i.c. de 40 wijken en dat gemeenten met de andere lokale organisaties overleg voeren over een dergelijke prioritering. Daar waar extra gelden lopen via indicatieprocessen, zoals bij de jeugdzorg, is automatisch te verwachten dat de extra middelen bovengemiddeld terecht zullen komen in wijken met veel jeugdzorgproblemen, i.c. dus ook de 40 aandachtswijken. Verder is in het bestuursakkoord tussen rijk en VNG afgesproken dat in het bijzonder op het gebied van zorg, openbare orde en veiligheid, wijken, onderwijs, armoedebeleid en schuldhulpverlening en Jeugd en Gezin er voor gemeenten en rijk beleidsmatig en budgettair gezamenlijke opgaven liggen. In de brief van 15 november 2007 (DGWWI/W2007103016) en van 1 februari 2008 (DGWWWI/W2008002440) is een overzicht gegeven van de extra geldstromen die via het gemeentefonds, specifieke regelingen of brede doeluitkeringen ter beschikking zullen komen van de 18 gemeenten, als ook van het accres van het gemeentefonds en de geldstromen die via andere kanalen in de 40 wijken terecht kunnen komen.

3. Gemeentemiddelen

Gezien de problematiek die in de 40 wijken speelt is te verwachten dat naast de extra rijksinzet de gemeenten ook zelf een extra inzet vanuit de eigen gemeentelijke middelen in die wijken zullen plegen.

Door gemeenten, woningcorporaties en overige lokale en regionale organisaties zijn mede op basis van deze uitgangspunten afspraken gemaakt over de financiering en uitvoering van de wijkactieplannen. Dit heeft tot de volgende afspraken in de wijkactieplannen geleid:

1. Wooncorporaties. Met de drie Nijmeegse corporaties met vastgoed in Hatert te weten Portaal, Talis en Woongenoot, zijn samenwerkingsafspraken gemaakt met een financiële equivalent van € 9,85 miljoen voor een periode van vier jaar. Hieraan wordt toegevoegd 4,4 miljoen onrendabele top voor de omzetting van koop naar sociale huur van de flat in het hart van de centrale zone. In een bijlage

aan het wijkactieplan is dit project maar ook de overige onrendabele investeringen uit de wijkvisie 'hatert onder de pannen' zichtbaar gemaakt: het zijn investeringen in wonen van de drie Nijmeegse corporaties die niet los gezien kunnen worden van dit wijkactieplan. Voor de financiering van de laatste 6 jaar van de planperiode is de bijdrage van de corporaties over de eerste 4 jaar uitgangspunt. Vanzelfsprekend zullen monitoring en nieuwe inzichten kunnen bijdragen aan bijstelling van de plannen. Er ontstaat dan ook een nieuw onderhandelingsmoment.

2. Voor de jaren 2008 t/m 2012 zullen indicatief de in de brief van 1 februari 2008 (DGWWWIW200800244G) aangegeven middelen vanuit het rijk voor de gemeente Nijmegen beschikbaar komen via het gemeentefonds en via brede doeluitkeringen voor de in de tabel aangegeven doelen.

3. Voor de jaren 2008 t/m 2011 zal de gemeente uit eigen middelen bovenop de reeds geraamde € 60 miljoen indicatief € 7 miljoen extra inzetten ten behoeve van het wijkactieplan Ongedeeld Hatert. De inzet van de gemeente Nijmegen in het wijkactieplan is indicatief en moet nog (gedeeltelijk) gedekt worden door begrotingswijzingen c.q. raadsbesluiten. Mocht dit niet lukken dan zal het charter worden aangepast aan de veranderde financiële omstandigheden. Dit geldt ook indien zich andere substantiële wijzigingen voordoen op het financiële vlak.

In dit charter worden van rijkszijde diverse financiële toezeggingen gedaan. Dit charter is echter geen beschikking. De genoemde geldstromen zijn of worden ieder in hun geëigende vorm (middels (doel)uitkeringen, of subsidiebeschikkingen) en onder de daarvoor geldende voorwaarden vastgelegd en uitbetaald.

12. Verantwoording, dialoog en kennisdelen

Om op de hoogte te blijven van de voortgang en onszelf scherp te houden op de urgentie daarvan organiseren we de volgende zaken:

- **Controle en verantwoording:** uitgangspunt is dat de reguliere vormen van verantwoording en controle een stevige basis vormen en dat daar alleen iets aan toe wordt gevoegd als dat strikt noodzakelijk is.
  - Democratische controle: de gemeente doet jaarlijks verslag over de inzet aan haar Gemeenteraad, het rijk brengt jaarlijks verslag uit aan de Tweede Kamer.
  - Elkaar aanspreken: de stad en het rijk spreken elkaar op basis van bestaande documenten, waaronder de hier bovengenoemde, aan op de bereikte resultaten.

- **Overleg:**
  - Regelmatig ambtelijk overleg. Daartoe heeft elke stad een accountmanager bij VROM.
  - Jaarlijks een bestuurlijk gesprek over de voortgang. Eventuele aanpassingen van het charter kunnen hier worden besproken. Indien beide partijen akkoord zijn kan het charter worden aangepast.
  - Visitatie: gemeenten en rijk gaan samen bepalen hoe een visitatie zal worden voorgegeven. Deze visitatie vindt in 2010 plaats.

- **Metten en kennisdelen:**
  - Monitoring:
Effectmeting. De (maatschappelijke) effecten van de verschillende maatregelen zullen via een jaarlijkse outcomemonitor worden gevolgd. Deze outcomemonitor brengt op beknopte wijze de ontwikkelingen in kaart op de terreinen wonen, werken, leren en opgroeien, integreren en veiligheid. Aan de hand van deze informatie kan worden vastgesteld hoe de situatie in de wijken zich ontwikkelt en kan worden vastgesteld of en in hoeverre de beoogde maatschappelijke effecten (zullen) worden gerealiseerd (doelbereik). Het onderzoek wordt in opdracht van VROM/WWI uitgevoerd door het CBS.
  - Metten van acties en maatregelen. De gemeente geeft in dit charter aan welke inspanningen zij samen met andere partijen zullen plegen om de gewenste maatschappelijke effecten te realiseren. Deze partijen maken onderling afspraken over de wijze waarop de voortgang van deze inspanningen jaarlijks wordt gevolgd en geregistreerd en op welke wijze deze partijen naar elkaar verantwoording afleggen over de al dan niet gerealiseerde prestaties. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de informatie die de gemeenten in het kader van de reguliere verantwoordings- en begrotingscyclus verzamelen.
  - Bewonersparticipatie. De gemeente presenteert in het kader van de outputmonitoring in ieder geval informatie over de wijze waarop bewonersbetrokkenheid is georganiseerd, het aantal activiteiten dat heeft plaatsgevonden en het aantal bewoners dat naar schatting per activiteit is bereikt. Daarnaast wordt voor een langere periode onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de burgerparticipatie in

samenwerking met gemeenten en het LSA. Een afschrift van bovengenoemde informatie wordt aan de minister voor Wonen, Wijken en Integratie aangeboden.

- o Kennisdelen: Over en weer worden best practises en kennis uitgewisseld ten behoeve van optimale voortgang in de wijken.

13 Overig

- Mediation Partijen zullen elkaar lopende het uitvoeringsproces informeren over de realisatie van de inhoudelijke en financiële inzet met betrekking tot de wijkactieplannen. Indien de gemeente lopende het proces van uitvoering van de wijkactieplannen van mening mocht zijn dat een woningcorporatie de in de wijkactieplannen afgesproken inzet in onvoldoende mate levert, kan zij bij de minister voor Wonen, Wijken en Integratie een verzoek indienen voor mediation. Wanneer dit niet tot het gewenste resultaat/afgesproken resultaat leidt, zal de minister uiteindelijk gebruik maken van het wettelijke handhavingsinstrumentarium.
- Deze afspraken gelden vanaf 16 juni 2008 tot en met 31 december 2017.
- Dit charter wordt gepubliceerd in de Staatscourant binnen een maand na ondertekening.

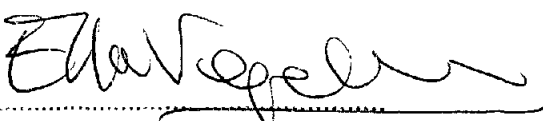
Aldus opgemaakt en in tweevoud ondertekend te Nijmegen, op ..... 16 juni 2008

De wethouder van Wijken, Openbare Ruimte, Spelen en Maatschappelijke Opvang van Nijmegen:

.....
Hans van Hooff sr.
Nijmegen, datum 15-06-2008

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie,

.....
drs. Ella Vogelaar,
Nijmegen, datum 16-6-2008